

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
16 oktober 2025

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter

Remiss från Kommunstyrelsen, KS 2025/870

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Det övergripande målet med handlingsplanen är: Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter. Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och utgår från MR-programmets tre fokusområden.

Förvaltningen ser positivt på föreslagen handlingsplan och bedömer att den utgör ett viktigt styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för nationella minoriteter och urfolket samers rättigheter. Handlingsplanens fokusområden knyter väl an till verksamhetsområdesmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt* och ligger i linje med förvaltningens pågående arbete för att stärka mänskliga rättigheter och det systematiska kvalitetsarbetet som alltid ska ske med alla stockholmares fokus och deras bästa i åtanke. Förvaltningen ser en möjlighet att implementeringen av samtliga handlingsplaner kopplade till MR-programmet kan öka verksamheternas kunskaper om inkluderande och normkritiska arbetssätt så att invånare som kommer i kontakt med verksamheterna känner sig väl bemötta och delaktiga i beslut som berör dem oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Förvaltningen anser att handlingsplanen saknar ett arbetsgivarperspektiv. Som arbetsgivare har staden en viktig roll i arbetet med mänskliga rättigheter och att exempelvis förebygga diskriminering. Att vara en god arbetsgivare är ett prioriterat område i nämndens verksamhetsplan likväl som lokal demokrati där delaktighet och inflytandefrågorna ingår.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat remiss av handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 för yttrande senast 24 oktober 2025. Remissen har skickats till alla stadsdelsnämnder samt till arbetsmarknads-, exploaterings-, fastighets-, idrott-, kultur-, kyrkogårds-, miljö- och hälsoskydds-, service-, social-, stadsbyggnads-, trafik-, utbildnings-, äldre- samt överförmyndarnämnden. Motionen har även remitterats till Stockholms Stadshus AB, Kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter med flera.

Ärendet

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030. Det övergripande målet med handlingsplanen är: Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter.

Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål. Effektmålen beskriver den övergripande och långsiktiga förändring som eftersträvas. Resultatmålen är den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter. Målen avser att skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen. Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i arbetet med nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter. Stadsledningskontoret ska vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter och denna ska

sammanställas i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030.

Under framtagandet av handlingsplanen har synpunkter inhämtats från Kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Staden har även genomfört en konsultation med företrädare för det samiska folket.

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 6 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på föreslagen handlingsplan och bedömer att den utgör ett viktigt styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för nationella minoriteter och urfolket samers rättigheter. Handlingsplanens fokusområden knyter väl an till verksamhetsområdesmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt* och ligger i linje med förvaltningens pågående arbete för att stärka mänskliga rättigheter och det systematiska kvalitetsarbetet som alltid ska ske med alla stockholmares fokus och deras bästa i åtanke. Förvaltningen ser en möjlighet att implementeringen av samtliga handlingsplaner kopplade till MR-programmet kan öka verksamheternas kunskaper om inkluderande och normkritiska arbetssätt så att invånare som kommer i kontakt med verksamheterna känner sig väl bemötta och delaktiga i beslut som berör dem oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Handlingsplanens tre fokusområden Kunskap och information, Välfärd och service samt Delaktighet och inflytande utgör grundläggande förutsättningar för att stadens verksamheter ska kunna säkerställa de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter. Till varje fokusområde hör ett antal mål som tar sikte på önskvärda förflyttningar bland annat utifrån stadens lagstadgade skyldigheter enligt minoritetslagstiftningen och de synpunkter som har framkommit i samråd med företrädare för de nationella minoriteterna och konsultation med företrädare för det samiska folket. Målen i handlingsplanen kan bidra till att skapa en tydlig

styrning och samtidigt en flexibilitet för förvaltningen att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen.

Förvaltningen anser att handlingsplanen saknar ett arbetsgivarperspektiv. Som arbetsgivare har staden en viktig roll i arbetet med mänskliga rättigheter och att exempelvis förebygga diskriminering. Att vara en god arbetsgivare är ett prioriterat område i nämndens verksamhetsplan likväl som lokal demokrati där delaktighet och inflytandefrågorna ingår. När arbetsgivarperspektivet saknas finns en risk att staden tappar ett helhetsgrepp vad gäller det strukturella arbetet för nationella minoriteter. Om det perspektivet inte ska ingå behöver avgränsningen motiveras och att handlingsplanen beskriver hur de frågorna tas om hand på annat vis inom staden.

Avslutningsvis anser förvaltningen att det är bra att arbetet med nationella minoriteter ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsprocess och att uppföljning ska genomföras inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen. Detta bidrar till att frågorna fortsätter vara prioriterade.

Barnrättsanalys

Förvaltningen bedömer att handlingsplanen bidrar till att uppnå barnkonventionen och stärka arbetet med alla barns rätt. Enligt barnkonventionen har alla barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och få komma till tals samt rätt till samma skydd och möjligheter, oavsett deras kön, hudfärg, ursprung, religion, eller någon annan egenskap. Staden saknar idag former för delaktighet och inflytande som riktas särskilt till barn och unga som tillhör en nationell minoritet. Rapporter och vägledningar från Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor betonar vikten av att anpassa arbetet med delaktighet och inflytande för att svara mot barn och ungas förutsättningar och behov för att säkerställa deras rättigheter enligt både minoritetslagen och barnkonventionen.

Jämställdhetsanalys

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter omfattar både kvinnor och män. Åtgärder som syftar till att stärka arbetet för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter är en del i arbetet för mänskliga rättigheter och grundläggande i en demokrati. Förvaltningen uppfattar att föreslagen handlingsplan kan medföra positiva effekter för den aktuella målgruppen, oavsett om de är kvinnor eller män.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen

Snorre Berglund
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Emma Liljenberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Stadsdelsdirektör	2025-09-22
Emma Liljenberg, Avdelningschef	2025-09-22